

[Geert-Jørgensen.]

soner, Lovforslaget omfatter, sindssyge og aandssvage, hører jo i høj Grad til Samfundets Invalider, selv om de ikke altid er uhelbredelige, hvad der dog i hvert Fald gælder for de sindssyge. Der er jo det ejendommelige ved netop disse Mennesker og ved den Sygdomsform, de lider under, til Forskel fra alle andre Sygdomsformer, at de i Almindelighed ikke selv ved, at de er syge — det er det, der stadig gaar igen. Dels er det ogsaa Mennesker, der har tabt Herredømmet over sig selv, tabt Evnen til at disponere over sig selv. Vi har allesammen mødt Mennesker med Tvangsforestillinger, og vi møder dem i høj Grad inde paa Sindssygehospitalet. Vi lider vist alle sammen lidt under det. Sindssygelægerne hævder jo i alt Fald ret stærkt, at flere Former, som man ser i udpræget Skikkelse paa Sindssygehospitalet, lider mange Mennesker af ude i det praktiske Liv; dèr er det bare ikke saa udpræget, at man kalder det Sindssyge, men det er alligevel svagere Former deraf, og nogle lider i ret udpræget Grad deraf.

Der er for mig ingen Tvivl om, at en Mand som Harald Plum, der blev saa sørgelig bekendt, var en sindssyg Mand, alt tydede paa Sindssygdom. Han havde bl. a. ogsaa den Evne, som sindssyge Mennesker ofte har, en overordentlig Fremstillingsevne, denne Evne til at overtale andre Mennesker, som navnlig sindssyge ofte besidder; de kan ligesom hypnotisere de Mennesker, de taler til, og derfor kommer de mange Gange til at øve saa store Ulykker, før det gaar op for Folk, at de er sindssyge, eller før de i det hele taget kommer til at lave noget *kriminelt*.

Tilfældene kan jo blive saa udprægede, at Menneskene maa under kurativ Behandling, og herfor er der vel ikke andet Sted end Sindssygehospitalet og de private Klinikker.

Her møder vi da Mennesker med alle disse Vrangforestillinger, Tvangsforestillinger; her møder vi dem, der bilder sig ind at være Konger eller Dronninger, Kejsere eller Kejsrerinder, ja, nogle af dem mener, at de er Gud Fader selv eller Kristus. Og disse Mennesker forstaa slet ikke, at de er syge; naar Lægerne ikke vil forstaa, at de er raske, maa det være Lægerne, der er sindssyge. Paa Sindssygehospitalet i Aarhus, hvor jeg nu har virket i 26 Aar, er det ofte blevet hvisket mig i Øret af Patienter: ja det er jo Overlægen, der er sindssyg, vi fejler naturligvis ingenting, men Lægerne er jo gale.

De kan heller ikke forstaa, at de er blevet indlagt, og navnlig kan de ikke forstaa det, naar Ægtefællen har faaet dem indlagt, den Ægtefælle, der var saa god og rar; nu kan de slet ikke begribe, hvorfor de skal være paa Hospitalet. De er saa udtalt sindssyge, men ved det bare ikke og ved heller ikke, at de trænger til kurativ Pleje, og derfor er det ganske naturligt, at andre Mennesker maa tage sig af dem.

Foruden disse Mennesker med de store Forestillinger om egen] Værdi træffer vi ogsaa Mennesker, som er manio-depressive. Dem træffer vi for øvrigt ogsaa ude i Livet. Det er dem med de svingende Sindsstemninger, det er Mennesker, der snart er høj oppe i Glæden, snart dybt nede i Sorgen; det ene Øjeblik har de store Syner med Tro paa sig selv og Tro paa, at de kan udrette det utrolige — og de har ogsaa tidt en ganske ejendommelig Evne til at udrette det utrolige — de har Tankens Flugt i særlig Grad, store Perspektiver lukker sig op for dem. Det er ikke mindst noget, som ofte Digtere lider under; i maniske Perioder har de ofte skabt Kunstværker, der blev udødelige. Men i næste Øjeblik slaar det over i den dybeste Depression; saa finder de sig selv siddende grædende, uden at de ved, hvorfor de græder; de falder sammen som en Klud uden at have fjerneste Herredømme over sig selv, og de kan heller ikke beslutte over sig selv. Det siger da sig selv, at andre maa beslutte for dem. Saadanne Sygdomme rammer ikke alene Stormænd og Genier, men ogsaa ganske almindelige Mennesker. De kan snart være maniske, snart depressive. Derfor maa andre ganske simpelt handle for dem. De trænger til kurativ Behandling uden at de selv ved af, at de trænger dertil. Og det er det, jeg gerne vilde understrege saa stærkt, jeg kan, at Patienterne ikke selv ved af, at de trænger til kurativ Behandling, og derfor maa andre handle for dem. Patienterne behøver slet ikke at være farlige for deres Omgivelser eller for sig selv; de, der er farlige for deres Omgivelser eller for sig selv, er der jo altid Midler til at faa indlagt, ogsaa for Øjeblikket; men naar vi staar overfor dem, der ikke er farlige for sig selv eller for deres Omgivelser, saa er det, vi kommer til Vanskeligheden.

Ifølge Fællesregulativet for Statens Sindssygehospitalet af 1. Oktober 1915 indlægges en Patient for det første, naar en Læge erklærer det for nødvendigt, og dernæst, naar det forlanges af „rette vedkommende“. Men hvem „rette vedkommende“ er, er aldrig blevet nærmere forklaret. Praksis har været denne, at det var